

PERSBERICHT

BVAS maakt bezwaar tegen enquête Zorgnet-Icuro die peilt naar inkomen ziekenhuisdiensten

In opdracht van Zorgnet-Icuro ondervraagt Möbius de Vlaamse ziekenhuizen over de omvang van de centraal geïnde honoraria en de afdrachten. Omdat de enquête ook peilt naar de netto inkomsten van de medische diensten bestaat het gevaar dat persoonsgegevens van de artsen worden prijsgegeven. BVAS roept de medische raden op om niet deel te nemen aan de enquête.

Brussel, 27 september 2022

BVAS heeft de medische raden van de Nederlandstalige ziekenhuizen per brief^[1] aangemaand niet in te gaan op de uitnodiging om deel te nemen aan de enquête. Officieel heet het dat Zorgnet-Icuro peilt naar de inhoud van de financiële regeling, de omvang van de centraal geïnde honoraria en van de afhoudingen op de honoraria. In de realiteit worden ook vragen gesteld over het netto-inkomen en het nettoresultaat van de ziekenhuisdiensten.

Het risico is niet denkbeeldig dat deze enquête persoonsgegevens zoals het inkomen en de identiteit van individuele artsen zal onthullen, wat een inbreuk op de GDPR-wetgeving is. Zorgnet-Icuro is overigens niet aan zijn proefstuk toe. Toen de organisatie in 2009 een gelijkaardige bevraging startte, diende BVAS klacht in bij de toenmalige privacycommissie. Hoewel de commissie niet tot een eenduidige uitspraak kwam, werd de enquête door de ziekenhuizen geboycot.

De vraag is wat voor nut dit privé-initiatief van Zorgnet-Icuro heeft. Alle cijfers over honoraria en afhoudingen staan te lezen in de jaarlijkse MAHA-rapporten van Belfius. Zorgnet-Icuro verzuimt ook om uitleg te geven over de rechten en plichten van alle partijen. BVAS maakt zich zorgen over de gegevensstroom tussen Möbius en de ziekenhuizen, tussen Möbius en Zorgnet-Icuro en tussen Zorgnet-Icuro en de ziekenhuizen.

Dat Möbius deze privé-opdracht van een ziekenhuiskoepel combineert met een opdracht in het raam van de nomenclatuurnieuwvorming van minister Vandenbroucke is bedenkelijk en wekt de indruk van partijdigheid.

Dr. Johan Blanckaert
Voorzitter BVAS

Aan de voorzitters en leden van de medische raden van de Nederlandstalige Ziekenhuizen

Brussel, 23.09.2022

Geachte Voorzitters,
Geachte leden,

Tijdens de laatste ad hoc overlegstructuur¹ hervorming van de ziekenhuisorganisatie en -financiering dd. 24 juni 2022 deelde Zorgnet-Icuro mee dat ze de intentie hebben om een bevraging uit te voeren in de ziekenhuizen over de effecten op de financiering van de ziekenhuizen van de voorgestelde hervormingen.

In een "verhelderende" mail dd. 19 september 2022 die Zorgnet-Icuro naderhand verstuurde naar de deelnemende partners aan het Overleg lichten zij toe dat *deze opdracht moet geplaatst worden binnen het kader van mogelijke verminderingen van de afdrachten op de ereloonsupplementen en op de prestaties voor medische beeldvorming en klinische biologie*. Bij deze mail werd er ook een zelf opgemaakt ontwerp van brief toegevoegd houdende een inlichting voor de medische raden en deze mail werd nog aangevuld door een overzicht van mogelijke vragen die gesteld zouden kunnen worden door Möbius. Er wordt ook een ontwerptype van geheimhoudingsovereenkomst toegevoegd tussen Möbius en de deelnemende ziekenhuizen.

Zorgnet-Icuro zet hiervoor een "samenwerking" op til met Möbius. Volgens Zorgnet-Icuro is het de bedoeling dat in de ziekenhuizen een bevraging wordt uitgevoerd waarbij op algemeen en geaggregeerd niveau data worden opgevraagd over de inhoud van de financiële regeling, de omvang van de centraal geïnde honoraria en de afdrachten. In realiteit worden in de enquête vragen gesteld over het netto-inkomen van de dienst, directe en indirecte kosten, het netto-resultaat, de afdrachtenregeling enz..

De BVAS heeft zich in het verleden al verzet tegen een soortgelijke enquête die door Zorgnet werd uitgewerkt. Dergelijk initiatief werd in 2009 door Zorgnet opgezet binnen het kader van besparingen van een Taskforce die op vraag van de regering concrete voorstellen moest doen over de structurele hervorming van de financiering van bepaalde sectoren, met name in de klinische biologie en de medische beeldvorming. De BVAS heeft tegen dit initiatief gereageerd met een procedure die beslecht werd voor de Privacycommissie (nu Gegevensbeschermingsautoriteit). De essentie van de procedure ging erover of de overdracht van gegevens door de ziekenhuizen aan Zorgnet al dan niet als persoonsgegevens konden omschreven worden.

¹ Dit is een overlegorgaan met gemandateerden van het kabinet, de artsensyndicaten, de mutualiteiten en de ziekenhuizen

De uitspraak van de Commissie was niet eenduidig maar het resultaat in de praktijk was dat de ziekenhuizen totaal geen medewerking hebben verleend aan de enquête.

Door het beantwoorden van de vragen van huidige enquête bestaat het gevaar dat persoonsgegevens worden prijsgegeven (inkomen arts en identiteit van de arts) en dat bijgevolg de GPDR-wet van 2016 in al zijn geledingen van toepassing is. Zorgnet-Icuro onttrekt zich aan alle verplichtingen van de GPDR-wet doordat zij beweren dat er geen persoonsgegevens worden prijsgegeven. Het is dan toch minstens zeer bevreemdend dat in de gezamenlijke nota opgemaakt door Zorgnet-Icuro en Möbius de volgende zin te lezen is : “indien een bepaalde vraag betrekking heeft op één persoon, moet ze niet beantwoord worden”.

Onverminderd voorgaande wensen wij u opnieuw in te lichten over tal van onduidelijkheden en tegenstrijdigheden van dit initiatief en onafgezien of de data nu al dan niet persoonsgegevens zijn.

1. De noodzaak tot het uitvoeren van de opdracht en de uitbesteding van de opdracht aan Möbius

- Dit initiatief van Zorgnet-Icuro en de samenwerking met Möbius is een privé-initiatief en wordt bekostigd door Zorgnet-Icuro. Deze opdracht kan totaal niet vergeleken worden met de opdrachten die Möbius uitvoert binnen het kader van de nomenclatuurhervorming dat een deel uitmaakt van het plan van Minister Vandenbroucke tot hervorming van de ziekenhuisfinanciering en ziekenhuisorganisatie. De doelstelling van de nomenclatuurhervorming is een nieuwe logica en structuur geven aan de huidige medische nomenclatuur. Drie teams ondersteunen de hervorming op wetenschappelijke wijze: ze behoren tot de ULB, de UGent en Möbius. De duur van het project is geraamd op 4 jaar. De hervorming wil ook naar internationale standaardisering evolueren.
- Wij stellen het nut van deze studie in vraag. In elk geval kunnen wij hieromtrent geen enkele aanknopingspunt terugvinden in het document van Minister Vandenbroucke over de hervorming van de ziekenhuisorganisatie en financiering van 28 januari 2022, onderdeel ziekenhuisfinanciering.
Van overheidswege is het juist de bedoeling om de huidige financiering in de ziekenhuizen te verlaten en deze studie heeft het tegenovergestelde tot doel: wat is de actuele situatie in de ziekenhuizen. Is het misschien de bedoeling om de structurele tekorten in de ziekenhuizen via nieuwe gevonden financiering bij de artsen te dichten?
- Bij het uitvoeren van dergelijke opdrachten moet elke mogelijk vermenging van taken vermeden worden en mag de onpartijdigheid van Möbius niet in vraag worden gesteld of hierover mag niet de geringste twijfel bestaan. Hierover stelt Zorgnet-Icuro dat deze onderzoeken uitgevoerd worden door andere equipes van Möbius en met strikte scheiding van de gegevensstromen. Deze uitdrukkelijke vermelding roept vragen van partijdigheid op.

- De rechten en plichten van alle partijen in deze procedure zijn niet of onduidelijk gedefinieerd:
 - o De ziekenhuizen beschikken over data die hen wordt aangeleverd door de artsen en maken deze gegevens over aan Möbius in het kader van een opdracht die Zorgnet-Icuro hen heeft toegekend. Wij maken ons zorgen over de gegevensstroom die bestaat tussen Möbius en de ziekenhuizen, tussen Möbius en Zorgnet-Icuro en vervolgens tussen Zorgnet-Icuro en de ziekenhuizen gezien wij hierover geen enkele duiding hebben. Er wordt door Möbius wel een geheimhoudingsovereenkomst voorgelegd aan de ziekenhuizen maar de essentie van de opdracht wordt niet in detail uitgelegd. Met andere woorden welke taken heeft Zorgnet-Icuro toebedeeld aan Möbius.
 - o Hoe worden deze data door Zorgnet-Icuro verwerkt en gebruikt, hoelang worden deze gegevens gebruikt, wanneer worden ze vernietigd enz. vb.: Indien een ziekenhuis zich tot Möbius richt met de vraag om bepaalde info te schrappen zal Möbius ingevolge de overeenkomst van geheimhoudingsplicht hierop ingegaan, wat niet betekent dat Zorgnet-Icuro op deze vraag ingaat als derde partij. De gegevens worden na afloop van het project (hoe lang duurt het project?) door Möbius vernietigd maar het resultaat van het doel wordt ter beschikking gesteld van Zorgnet-Icuro en de deelnemende ziekenhuizen en gaan daar een eigen leven leiden waarover geen enkele controle nog mogelijk is.
- De hervorming van de ziekenhuisfinanciering is een federale aangelegenheid en bij navraag blijkt geen enkele Waalse of Brusselse tegenhanger te bestaan van deze enquête. Dit verengt de studie tot een Vlaamse aangelegenheid en dit in tegenstelling tot de ziekenhuisfinanciering die een federale materie is.

2. Inhoud van de opdracht

- In bovenstaande mail wordt de opdracht gekaderd binnen “mogelijke verminderingen van de afdrachten op de ereloonsupplementen en op de prestaties voor medische beeldvorming en klinische biologie”. Recent werd er binnen de Nationale Paritaire Commissie Artsen-Ziekenhuizen op 12 mei 2022 een collectieve overeenkomst afgesloten over het stabiliseren van de vrije honoraria en afdrachten (verbindend verklaard bij KB van 20 juli 2022): de supplementen op de eenpersoonsskamers zijn minstens bevroren tot april 2023 met mogelijke verlenging tot eind 2023 en daartegenover werd gesteld dat geen nieuwe afhoudingen voor kosten veroorzaakt door prestaties die niet door het budget worden vergoed, worden ingesteld die voortvloeien uit de stabilisering van de maximumtarieven van de ereloonsupplementen.
Er worden inspanningen geleverd naar het zoeken van compensatietechnieken in geval van eventuele afschaffingen van honorariasupplementen.
Het doel van deze studie namelijk een vermindering van de afdrachten op de supplementen staat haaks op voorgaande.

- Er worden gegevens opgevraagd over de periode 2019-2021. Het is iedereen bekend dat dit nu juist jaren zijn waarin de ene crisis de andere heeft opgevolgd. De opgevraagde gegevens kunnen bijgevolg weinig betekenisvol zijn als valabele data.
- De laatste Maha-studie van Belfius van 2021 geeft duidelijke cijfers over afhoudingen en honoraria in de ziekenhuizen. In de laatste studie lezen we dat de ziekenhuizen 6,5 % minder inkomsten vanuit de afdrachten van de artsenhonoraria hebben en de artsenhonoraria gingen met -8,5 % achteruit. Wat is de achterliggende reden om data op te vragen indien deze al op een andere plaats beschikbaar zijn? Of is het de bedoeling om met de vragen over het absoluut bedrag van de inkomsten de inkomsten van de artsen te kennen?

Wij adviseren aan de medische raad :

- Om nog niet in te gaan op het aanbod van de enquête tot wanneer er meer duidelijkheid bestaat over de rechten en plichten van alle partijen in de enquête. Bovendien moet er duidelijkheid bestaan over het nut van de enquête.
- Wij wijzen op het vrijwillig karakter van het initiatief.
- Als volwaardige gesprekspersonen en samen met het beheersorgaan van het ziekenhuis een beslissende rol te spelen inzake het al dan niet deelnemen aan de enquête, het eventueel bijsturen van de vragen en erover te waken dat geen persoonsgegevens van de artsen worden prijsgegeven.
- Het uitstippelen van een volledige procedure in het kader van het opzet van de enquête.

Mogen wij u vragen om deze nota over te maken aan de diensthoofden medische beeldvorming en klinische biologie.

Wij houden u verder op de hoogte en berichten u verder na de volgende overlegvergadering van 30 september 2022.

Dr. J. Blanckaert,
Voorzitter BVAS

[1] U vindt de brief aan de voorzitters van de medische raden in bijlage bij dit persbericht.